

Санжарбек Данияровдун Коомдук фонду Кыргыз Республикасынын айыл мектептериндеги башталгыч класстын мугалимдерине арнаган “Биринчи мугалим 2021” сынагынын (мындан ары Сынак) 10-жолку юбилейлик сынагын өткөрөт. “Биринчи мугалим” – бул башталгыч класс мугалими, бул мыкты педагог, бул Чыңгыз Айтматовдун повестинин баш каарманы.

Сынак Билим берүү жана илим министрлигинин МАКУЛДУГУ менен өткөрүлүүдө.

1. Сынактын максаты:

- Айылдык мугалимдердин кесиптик өнүгүүгө умтулуусуна колдоо көрсөтүү
- Башталгыч класстын мугалими кесибин жайылтууга көмөктөшүү
- Мугалимдердин **айыл мектептеринде** иштөөсү үчүн кошумча стимул түзүп берүү

2. Сынактын катышуучулары:

- Сынакка Кыргыз Республикасынын **айылдарында жана шаар тибиндеги поселкаларында** жайгашкан мектептердин БАШТАЛГЫЧ КЛАССТАРЫНЫН АР БИР МУГАЛИМИ (мындан ары - катышуучу) катыша алат.
- Республикалык, облустук, райондук маанидеги **шаарлардын мектептеринин мугалимдери КАТЫША АЛБАЙТ.**
- Ошондой эле сынакка башталгыч класстардын окуучуларын окутууга түздөн-түз катышпаган билим берүү мекемелеринин жетекчилери жана администраторлору катышууга болбойт.

3. Сынактын сыйлыктары:

- Сынактын эки турунун жыйынтыгы боюнча 1-орунду ээлеген жана “БИРИНЧИ МУГАЛИМ 2021” наамына ээ болгон катышуучу **ЖЕҢҮҮЧҮНҮН ДИПЛОМУ** жана Санжарбек Данияровдун фондунун **Россиянын борбору Москва шаарына музейлерди, галереяларды, театрларды жана башка кызыктуу жерлерди кыдыруу программасынын алкагындагы 10 күндүк маданий-маалымат арттыруучу саякатка баруу Сыйлыгы** менен сыйланат. Программанын мазмуну №1 ТИРКЕМЕДЕ.
- Сынактын эки турунун жыйынтыгында 1,2,3-орундарды ээлеген катышуучулар, башкача айтканда, сынактын экинчи турунун үч жеңүүчүсү сынактын Лауреаттары деп жарыяланат да, **ЛАУРЕАТТАРДЫН ДИПЛОМДОРУН** алышат жана **Санжарбек Данияровдун АТАЙЫН СЫЙЛЫГЫНА** ээ болушуп, **Кыргыз Республикасынын борбору Бишкектин кызыктуу жайларына маданий-маалымат арттыруучу экскурсияга эс алуу күндөрү окуучулары менен келишет.** Программанын мазмуну №2 ТИРКЕМЕДЕ.
- Сынактын биринчи турунун алты жеңүүчүсү 1-ТУРДУН **ЖЕҢҮҮЧҮСҮНҮН ДИПЛОМУН** жана эстелик белектерин алышат.
- 1-турга катышкан баардык катышуучулар Катышуучунун Күбөлүгүн алышат жана 2-турга күйөрман жана көрөрман катары чакырылышат.

4. Сынакты өткөрүү формасы жана мазмуну

Сынак эки тур менен өтөт:

- **Биринчи тур** – аралыктан, жазуу түрүндө өтөт. Сынактын алкагында тандалган тема боюнча жазуу түрүндө дилбаян жазылат. Биринчи турга Кыргыз Республикасынын айылдарындагы мектептердин башталгыч класстарынын каалаган баардык мугалимдери катыша алышат. Дилбаяндарды баалоонун жыйынтыгы боюнча *эң көп упай топтогон* **биринчи турдун 6 (алты) жеңүүчүсү** аныкталат. Алар сынактын 2-турунун катышуучусу деп табылат.
- **Экинчи тур** – бетме-бет, оозеки түрүндө **биринчи турдун 6 жеңүүчүсүнүн** түздөн-түз мелдешти. Экинчи турдун жыйынтыгы боюнча 1-орунду ээлейт, “БИРИНЧИ МУГАЛИМ 2021” аталышына ээ болгон жеңүүчү жана 2, 3-орунга чыккан ЛАУРЕАТТАР жарыяланат.

Биринчи турдагы дилбаяндын темасы: Айылдагы заманбап Маданият үйү

Дилбаяндарда чагылдыра турган болжолдуу суроолор. Дилбаяндын мазмуну төмөнкү суроолорду камтый алат, бирок аны менен гана чектелбейт:

Маданият үйү айылга эмне үчүн керек? Аны кайсы жерге жайгаштырса болот? Маданият үйү кандай иштерди аткарат? Эгерде али жок болсо, аны ким түзө алат? Балдар, балдардын үй-бүлөлөрү ал жайга барышабы жана анын ишине катыша алышабы? Маданият үйүнүн ишмердүүлүгүндө мугалимдин ролу кандай? Маданият үйүн кенже класстын окуучулары жана ата-энелер үчүн кантип кызыктуу кылса болот?

Дилбаянга талаптар:

1. Дилбаяндар сынакка кыргыз жана орус тилдеринде кабыл алынат. Дилбаянды тандоо жана баалоодо кайсы тилде жазылганы критерий болуп эсептелбейт.
2. Сынак WORD программасында БАСЫЛМА түрүндө гана сунушталат. Кыргыз тилинде жазылган дилбаяндарда кыргыз алфавити (ө, ү, ң тамгалары) колдонулушу керек. Кол жазмалар кабыл алынбайт. Дилбаяндар электрондук почтадагы маалыматка тиркеме түрүндө жиберилиши керек.
3. Дилбаяндын көлөмү – 3 беттен 5 бетке чейин А4 форматында, 12 шрифттинин 1,15 интервалы жана стандарт чектери менен болууга тийиш.
4. Дилбаянда башка маалымат булактарынын эмес, АВТОРДУН ЖЕКЕ ӨЗҮНҮН ТЕКСТИ камтылууга тийиш. Башка авторлордун чыгармаларынан алынган цитаталардын маалымат булагына шилтеме жасалышы керек жана аны дилбаяндын 10% ашырууга болбойт.
5. Дилбаян 3 бөлүктөн турат: кириш сөз, негизги бөлүгү жана корутунду.
6. Дилбаянды оймо-чиймелер, алкактар жана сүрөттөр менен кооздоп, жасалгалоого болбойт.

КӨҮҮЛ БУРУҢУЗДАР! Сынакка келип түшкөн баардык дилбаяндар Негиздөөчү тарабынан сынактын жогоруда белгиленген талаптарына шайкештигине, тексттин уникалдуулугу (4-пункт), башкача айтканда, плагиатка текшерилет.

Ушул ЖОБОГО шайкеш келген баардык дилбаяндар, сынакка кабыл алынат жана калыстар тобуна баалоого жөнөтүлөт, бул тууралуу дилбаяндардын авторлору сөзсүз түрдө кабардар болушат.

Сынактын 1-турунун жеңүүчүлөрүн аныктоо тартиби: КАЛЫСТАР ТОБУНУН МҮЧӨЛӨРҮ ДИЛБАЯНДАРДЫ ЖАШЫРУУН түрдө алышат жана БААЛАШАТ, башкача айтканда, катышуучулардын аты-жөнү жана башка маалыматтары көрсөтүлбөйт. Ал үчүн баардык дилбаяндарга код коюлат. Калыстар тобунун мүчөлөрү баалоо үчүн баардык дилбаяндардын **код коюлган** көчүрмөсүн алышат да, Форма боюнча 1-турдун Баалоо баракчасына 5 балл системасы боюнча упайларды коюшат. Ар бир дилбаянды **калыстар тобунун 7 мүчөсү** текшерет.

Дилбаяндарды баалоо критерийлери:

- Теманы толук ачып берүү
- Негизги ойду так жана анык баяндоо
- Баяндоо стили (көркөмдүүлүгү)
- Жазуунун сабаттуулугу
- Андан аркы ишинде пайдалуулугу, тажрыйба бөлүшүү
- Дилбаяндын темасын стандарттуу эмес ыкма менен ачып берүү

Калыстар тобу толтурган Баалоо баракчасын алган соң, ар бир критерийлерге калыстар тобу койгон **упайлардын суммасы боюнча** биринчи турдун Жеңүүчүлөрү аныкталат. Упайлардын суммасын эсептегенден кийин, Негиздөөчү коддорду ачып, катышуучулардын фамилияларын ачыктайт да, электрондук почта же вотсап аркылуу ар бир катышуучуга жыйынтыктарын жөнөтөт. Фонддун сайтында жалпы статистика жана эң жогору упай алган 6 Катышуучунун конкреттүү жыйынтыгы, башкача айтканда, сынактын 1-турунун жеңүүчүлөрү жарыяланат.

Экинчи турдун мазмуну:

- Экинчи турда 1-турдун 6 жеңүүчүсү оозеки мелдешет. Экинчи тур Калыстар тобунун, Уюштуруу комитетинин, 1-турдун катышуучуларынын жана башка кесиптештердин, райондук билим берүү бөлүмүнүн облустук администрация өкүлдөрүнүн жана баардык каалоочулардын катышуусунда конференц-залда өткөрүлөт.
- 2-турдун тапшырмалары суроолордон жана жооптордон турат. Катышуучулар тапшырмалар жана баалоо критерийлери жөнүндө кененирээк маалыматты биринчи турдун жыйынтыгы чыккан соң, 2-турга 14 күн калганда алышат.

2-турдун жеңүүчүлөрүн аныктоо тартиби: Сынактын жеңүүчүсү калыстар тобунун мүчөлөрү 2-турдун баардык тапшырмалары үчүн койгон упайлардын суммасы боюнча аныкталат. Калыстар тобунун мүчөлөрү сынактын катышуучуларына критерийлердин жыйынтыгы боюнча тапшырманын ар бир элементи үчүн 5 баллдык шкала боюнча бааларды сынактын жүрүшүндө, “реалдуу убакыт” режиминде 2-турдун Баалоо баракчасына коюшат. Сынактын негиздөөчүсү упайлардын жалпы суммасын эсептеп чыккан соң, катышуучуларга жана күйөрмандарга жыйынтыгын жарыялайт.

5. Калыстар тобу – 10 адис

- Калыстар тобунун курамын Негиздөөчү билим берүү, илимий, методикалык мекемелердин кесипкөй адистеринен жана “Биринчи мугалим” сынагынын мурдагы жылдардагы жеңүүчүлөрүнөн түзөт. Сынактын калыстар тобунун ар бир мүчөсү кыргыз жана орус тилдеринде эркин сүйлөөгө тийиш. Калыстар тобунун мүчөлөрү баалоо процесси башталганга чейин Фонддун сайтында жарыяланат.
- Калыстар тобунун мүчөлөрү өздөрүнүн ишинде Сынактын Негиздөөчүсү бекиткен, ушул Жободо жазылган **баалоо критерийлерин** колдонушат.

6. Сынакка катышуу үчүн төмөнкү үч пунктту аткаруу керек:

1. 2021-жылы белгиленген тема боюнча ДИЛБАЯН жазуу жана салып жиберүү. Дилбаяндын темасы жана ага талаптар төмөндө, Жобонун 5-пунктунда белгиленген.
2. Дилбаян менен кошо форма боюнча толтурулган СОБОЛДОМОНУ жөнөтүү (№3 ТИРКЕМЕ).
3. Мектептин администрациясынын **мөөрү басылып, колу коюлган**, 2020-2021-жылдын биринчи жарым жылдыгы үчүн Катышуучунун окуучуларынын жетишүү ТАБЕЛИНИН скандалган же сүрөткө тартылган көчүрмөсүн салып жиберүү. Биринчи класстын мугалимдери окуучуларынын тизмесин салып жиберешет. Эскертүү: сынакта табелге баа коюлбайт, ал Катышуучу билим берүү процессинде башталгыч класстарды окуткандыгын тастыктоо үчүн керек.

Катышуучу сынакка баардык материалдарды Негиздөөчүгө төмөнкү дарекке **электрондук почта боюнча** тиркеме түрүндө салып жиберүүгө тийиш: sdkf.meldesh@gmail.com

Суроолорду жогоруда көрсөтүлгөн электрондук почта же +996 707 783295 вотсап же телеграм номуру боюнча салып жиберсе болот. Бул кат жазышуу, маалымат алмашуу, сүрөт салуу үчүн гана колдонулат. Телефон чалуулар кабыл алынбайт.

7. Сынактын мөөнөтү, убактысы, өтө турган жери:

1-тур: 2021-жылдын 15-мартынан 20-жылдын 15-декабрына чейин. Катышуучуларга жыйынтыктарды жарыялоо - 2022-жылдын 20-январынан кийин

2-тур: Датасы 1-турдун жыйынтыгы менен кошо белгилүү болот. Сынактын 2-турун жана жеңүүчүнү сыйлоо Салтанатын өткөрүү орду: И.Арабаев атындагы Университеттин аудиториясы (Университеттин жетекчилиги менен макулдашуу боюнча).

Лауреаттардын окуучуларынын Бишкек шаарына маданий-маалымат арттыруучу экскурсиясы (Фонддун Атайын сыйлыгы): 2022-жылы. Убакыт лауреаттар менен макулдашылат..

Жеңүүчүнүн Москва шаарына маданий-маалымат арттыруучу саякаты (Фонддун сыйлыгы): 2022-жылдын ичинде, болжолу менен 2022-жылы, тагыраак датасы жеңүүчү менен макулдашылгандан кийин аныкталат.

8. 2021-жылдагы БИРИНЧИ МУГАЛИМ сынагынын жыйынтыктарын бекитүү

- 2021-жылдын Биринчи мугалими менен интервью, мүмкүн болушунча ЖМК беттеринде уюштуруу.
- “САНЖАРБЕК ДАНИЯРОВДУН ФОНДУ” КФнын сайтында жана социалдык тармактарда сынактын жүрүшүн чагылдыруу.
- Сынактын катышуучулары менен сын пикирлерди бөлүшүү
- Райондук билим берүү бөлүмдөрүнө сынактын жеңүүчүлөрү жөнүндө кабарлоо

Фонддун директору

А. Даниярова